

Použitie psa v operatívno -pátracej
činnosti

II. Špeciálna kynológia

1. Metóda detekcie drog

- *Droga je akákoľvek prírodná či syntetická substancia, ktorá po vpravení do živého organizmu (perorálne, inhaláciou, šňupaním, vstrebaním cez sliznice, intamuskulárne, intravenózne) pôsobí na CNS, mení jednu a viac psychických a fyzických funkcií organizmu a vyvoláva fyzickú či psychickú závislosť*
- *ilegálne a legálne drogy; tvrdé a mäkké*
- *niektoré drogy sa používajú aj ako liečivá*
- *drogy dnes – celospoločenský problém*
- ✓ *výroba drog, prekurzorov a pre-pre*
- ✓ *nelegálne držanie a predaj*
- ✓ *pašovanie*

- 1.Kannabisové: marihuana, hašiš, hašišový olej
- 2.Halucinogény: LSD, durman obyčajný...
- 3.Stimulanty: pervitín, kokaín, crack...
- 4.Ópiové drogy: heroín, morfium, metadon...
- 5.Organické rozpúšťadlá: toluén, acetón...

- pes – aktuálny a veľmi efektívny prostriedok detekcie
- metóda zavedená v 80.-90.tych rokoch
- stále chýbajú technické metódy detekcie drog
- **princíp: detekcia vybraných látok drog**

- ✓ *marihuana - kannabinoid*
- ✓ *hašiš - kannabinoid*
- ✓ *heroín – alkaloidy (opiáty)*
- ✓ *kokaín – alkaloidy (opiáty)*
- ✓ *amfetamín - fenyletylénamím*
- ✓ *metamfetamín – pervitín - fenyletylénamím*
- ✓ *metyléndixymetamfetamín – extáza - fenyletylénamím*
- ✓ *LSD – polosyntetický alkaloid*
- *niektoré lieky a substancie vyrobené chemicky (LSD)*

Pes špecialista „D“

2. Metóda detekcie výbušnín a nástražných výbušných systémov

➤ Výbušnina

- ✓ chemická látka, alebo zmes látok schopná výbušnej reakcie
 - zmesné výbušniny (viaczložkové výbušniny)
 - ✓ látky výbušnej povahy
 - ✓ pomocné látky - úprava výbušných vlastností
 - ✓ látky nevýbušnej povahy
 - výbušniny ako čisté látky sa v praxi používajú len zriedkavo

➤ Nástražný výbušný systém (NVS)

- ✓ systém tvorený výbušninou, zápalnou látkou a funkčnými prvkami iniciácie výbuchu
- ✓ schopný vyvolať výbušnú reakciu (resp. ohnisko požiaru)
- ✓ ukrytý v obale al. má takú formu, ktorá kamufluje pravý účel predmetu

Rozdelenie výbušnín

■ podľa chemického zloženia

- ✓ nitrolátky
- ✓ nitraminy
- ✓ dusičné estery
- ✓ zmesné trhaviny
- ✓ traskaviny

■ podľa fyzikálneho stavu

- ✓ pevné (sypké, kompaktné)
- ✓ kvapalné
- ✓ plastické zmesi

■ podľa spôsobu rozbušky

- ✓ priame
- ✓ nepriame

■ podľa rýchlosti detonácie

- ✓ rýchle
- ✓ pomalé

■ podľa účinnosti

- ✓ deflagrujúce
- ✓ brizantné

■ podľa výbušnej premeny

- ✓ mechanické
- ✓ elektrické
- ✓ nukleárne
- ✓ chemické

■ podľa spôsobu výroby

- ✓ priemyselné
- ✓ podomácky vyrobené

■ podľa vlastností

- ✓ streliviny
- ✓ traskaviny
- ✓ trhaviny
- ✓ pyrotechnické zlože

■ podľa použitia

- ✓ priemyselné
- ✓ vojenské

- detekcia výbušnín - vzrastajúci význam
- technické zariadenia vs. služobné psy
- ✓ *výhody a limity na oboch stranách*

Technické zariadenia na detekciu výbušnín

- RTG I. – III. generácie
 - RTG IV
 - ✓ *s počítačovou tomografiou*
 - ✓ *s kolmým skenovaním*
 - ✓ *viacpočetnou identifikáciou*
 - Plynová chromatografia
 - Spektrometria
 - Jadrová kvadrupólová rezonancia
 - Polarografia
 - Promptná neutrónová aktivačná analýza
 - Analýza terahertzových vln
 - Kapilárna elektroforéza
-
- ručné detektory častíc a pár výbušnín
 - prenosné a statické rámové detektory
 - sterové steny

Detekcia výbušnín pomocou psov

- výcvik a používanie psov detegujúcich výbušniny – 80. roky
- v policajnej praxi – vysoký záujem a dopyt o psy detegujúce výbušniny
- psy efektívne a úspešné
 - Trinitrotoluén – tzv. TNT, tritol
 - ✓ klasické (*Permonit, Permonex a pod.*)
 - ✓ vojenské (*náložé*)
 - Plastické trhaviny
 - ✓ *Danubit 2 (Pentrit)*
 - ✓ *Semtex H a A*
 - ✓ *PLNp 10 (vojenský semtex)*
 - ✓ *Composition Che*
 - čierny prach (dusičnan draselný)
 - dusičnan amónny
 - nitrometán

- pes – špeciálny výcvik
- psovod
 - ✓ základný špeciálny kurz psovodov a služobných psov
 - ✓ špeciálny kurz pomocného pyrotechnika - školenie

- pes sa využíva pri pyrotechnických prehliadkach
 - ✓ preventívne --- plánovaná
--- neplánovaná
 - ✓ bezpečnostné

- prehliadka budov
- prehliadka motorových vozidiel
- podozrivé predmety
- terén

Požiadavky na psa

- Základný kurz na špeciálne práce – vyhľadávanie výbušnín

□ Vstupná previerka

- ✓ *preskúšania a vyhodnotenia správania sa psa a jeho reakcií v rôznych objektoch, vo vonkajšom prostredí (trávnatý porast, les, parky, nádvoría, námestia a pod.), na rôznych druhoch podláh*
- ✓ *preskúšanie a vyhodnotenie vrodených a naučených schopností vhodných pre využitie vo výcviku na špeciálne práce.*

❑ **Priebežné preskúšanie**

❖ **vyhľadanie a označenie vzorky v teréne**

- ✓ *vzorky v trávnom poraste, lese, parku a pod;*
- ✓ *úlohou psa je prehľadať určenú časť terénu, vyhľadať a označiť založenú vzorku v časovom limite 15 minút*

❖ **vyhľadanie a označenie vzorky v objektoch**

- ✓ *prehliadka 1 miestnosti v budove rôzneho charakteru bez rozdielu účelu užívania (ubytovňa, dielňa, kancelária, učebňa, sklad, škola, soc. zar. a pod.);*
- ✓ *úlohou psa je prehľadať interiér miestnosti a vyhľadať a označiť založenú vzorku v časovom limite 20 minút*

❖ **vyhľadanie a označenie vzorky u osôb**

- ✓ *prehľadanie priestoru priamo okolo piatich osôb postavených v rade;*
- ✓ *úlohou psa je vyhľadať a bezkontaktným spôsobom označiť založenú vzorku v časovom limite 10 minút*

❖ **vyhľadanie a označenie vzorky v lietadle**

- ✓ *prehľadanie lietadla;*
- ✓ *úlohou psa je vyhľadanie a bezkontaktné označenie založenej vzorky výbušniny v časovom limite 20 minút*

❖ **vyhľadanie a označenie vzorky v dopr. prostriedkoch**

- ✓ *prehliadka jedného dopravného prostriedku (osobné motorové vozidlo, nákladné motorové vozidlo, autobus a pod.),*
- ✓ *úlohou psa je vyhľadanie a bezkontaktné označenie založenej vzorky výbušniny v časovom limite 20 minút*

❖ **vyhľadanie neukrytých vzoriek výbušnín, vzoriek ukrytých v batožinách, drevených debničkách a balíkoch**

- ✓ *prehľadanie určeného množstva voľne položených predmetov, vnútorné a vonkajšie prehľadanie drevených debničiek, batožín, balíkov a pod. predpísaným spôsobom;*
- ✓ *úlohou psa je prehľadať určené množstvo predmetov, vyhľadať a označiť založenú vzorku*

❑ Záverečné preskúšanie - previerka

❖ vyhľadanie a označenie vzorky v teréne

- ✓ *vymedzený priestor, 20 minút*

❖ vyhľadanie a označenie vzorky v objektoch

- ✓ *označenie prítomnej vzorky, 20 minút*

❖ vyhľadanie a označenie vzorky u osôb

- ✓ *10 osôb v 2 radoch, 20 minút*

❖ vyhľadanie a označenie vzorky v lietadle

- ✓ *prehľadanie lietadla, 20 minút*

❖ vyhľadanie a označenie vzorky v dopr. prostriedkoch

- ✓ *1 alebo 2 dopravné prostriedky, 20 minút*

❖ vyhľadanie neukrytých vzoriek výbušnín

- ✓ *10 kusov voľne uložených predmetov, 10 minút*

❖ vyhl. a označ. vzor. v otvorených/uzavretých batož., drev. debničkách a balíkoch

- ✓ *vnútorné/vonkajšie prehľadanie desiatich kusov batožín*
- ✓ *10 ks batožín, 2 rady, 10 minút*

- vzorky založené do úkrytov cca 30 minút pred previerkou
- pes musí pracovať samostatne a plynulo
- samostatne prekonávať prekážky aby sa dostal k miestu úkrytu
- čo najpresnejšie označiť miesto úkrytu (aj vo výške)
- označovať nález/úkryt predpísaným spôsobom
- **NESMIE fyzicky kontaktovať nález !!!!**
- **NESMIE štekotom onačiť nález/úkryt !!!!**
- nesmie odchádzať od nálezu/miesta úkrytu
- nesmie falošne značiť

Pes špecialista „V“

Požiadavky na psovoda

- ✓ *základný špeciálny kurz psovodov a služobných psov*
- ✓ *špeciálny kurz pomocného pyrotechnika školenie*

➤ *pes sa využíva pri pyrotechnických prehliadkach*

✓ *preventívne*

- *plánovaná*
- *neplánovaná*

✓ *bezpečnostné*

➤ *prehliadka budov*

➤ *prehliadka motorových vozidiel*

➤ *podozrivé predmety*

➤ *terén*

3. Metóda detekcie strelných zbraní

➤ pes detekuje

- ✓ zbrane
- ✓ muníciu (aj nevybuchnutá)

➤ pach

- ✓ kovu
- ✓ konzervačných prípravkov (olej, vazelína)
- ✓ strelný prach
- ✓ zhorený strelný prach - splodiny

➤ využitie

- ✓ preventívne akcie
- ✓ represívne akcie
- ✓ domové prehliadky

Pes špecialista „Z“

5. Metóda detekcie akceleratorov horenia

➤ akcelerator horenia = horľavé látky (HL)

✓ *deriváty uhľovodíkov extrahované z ropy*

➤ **využitie:**

✓ *detekcia HL použitých pri pyrománii resp. zakrývaníTČ*

✓ *detekcia reziduí prítomných po požiari*

✓ *pes označuje miesto na zhorenisku, kde sa nachádzajú reziduá HL*

▪ ak pes neoznačí miesto – nemusí sa jednať o jeho zlyhanie = na zhorenisku nie sú prítomné HL a ich reziduá

✓ *možné využiť aj na odhalenie/preverenie osôb v blízkosti požiaru-zhorenia = možný páchatel'*

Pes špecialista „HL“

5. Metóda detekcie tabakových výrobkov

➤ pašovanie tabaku a tabakových výrobkov

Pes špecialista „TV“

- pes sa učí označovať väčšie množstvo tabakových výrobkov (kartóny)
- prehľadávanie rôznych priestorov
 - ✓ *osoby*
 - ✓ *batožina*
 - ✓ *objekty*
 - ✓ *dopravné prostriedky*
- **základný špeciálny kurz psov na vyhľadávanie tabakových výrobkov**

6. Metóda detekcie bankoviek

➤ do činnosti PZ – 2008

➤ **psy detegujú:**

✓ *rôzne typy bankoviek*

✓ *rôzne typy cenín*

✓ *rôzne typy dokladov*

+ ich falošné verzie

▪ kontroly letísk (batožina)

▪ hraničné kontroly

▪ železničné vagóny

▪ osobné autá, kamióny, autobusy

▪ domové prehliadky

➤ detekcia na základe rozpoznania základných materiálov používaných pri výrobe väčšiny bankoviek

✓ *tlačiarenský papier*

✓ *tlačiarenská farba*

✓ *chémia tlačiarenských technológií*

